

“ Όταν κάποιος λέει
ψέματα έρχονται συνήθως
στην επιφάνεια συναισθήματα
όπως η αγωνία, αλλά μπορεί
να παρουσιαστεί και το
συναίσθημα της χαράς,
όταν κάποιος καταφέρνει να
πει ψέματα δίχως να γίνει
αντιληπτός ”

Ένα από αυτά τα χαρισματικά άτομα είναι και η “Eyes for lies”, η οποία δεν αποκαλύπτει την πραγματική ταυτότητά της, διατηρεί όμως ιστοσελίδα (<http://eyesforlies.com/>) και ιστολόγιο (<http://www.eyesforlies.blogspot.com/>), όπου σχολιάζει την επικαιρότητα σχετικά με την ύπαρξη ψεύδους ή όχι. Τους ιστοχώρους αυτούς θα ήταν καλό να τους επισκεφτεί κάποιος, ώστε να πάρει μια ιδέα για το πώς προσεγγίζουν το ζήτημα του ψεύδους τα άτομα αυτά.

Σε ομιλία³ της (το 2004) η καθηγήτρια O’Sullivan δήλωσε: «Μέχρι σήμερα έχουμε εξετάσει κάτι παραπάνω από 13.000 άτομα σχετικά με την ικανότητά τους ν’ ανιχνεύουν το ψεύδος, χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτό τριών ειδών τεστ. Από τα 13.000 άτομα ξεχωρίσαμε 31, τα οποία αποκαλούμε χαρισματικά. Αυτά τα 31 χαρισματικά άτομα έχουν τη δυνατότητα ν’ ανιχνεύουν με πολύ μεγαλύτερη επιτυχία από το μέσο άνθρωπο το ψέμα, είτε πρόκειται για μια άποψη, είτε για ένα συναίσθημα ή για μια κλοπή.»

«Ευελπιστούμε ότι μελετώντας αυτά τα χαρισματικά άτομα θα καταφέρουμε ν’ ανακαλύψουμε πολλά ακόμα για τον τρόπο που σκέφτεται, συμπεριφέρεται και κινείται κάποιος που λέει ψέματα, στοιχεία που τον προδίδουν σ’ έναν έμπειρο ανακριτή. Τα χαρισματικά άτομα έχουν τη δυνατότητα ν’ αντιλαμβάνονται σχεδόν κάθε λεπτομέρεια στις εκφράσεις του προσώπου, στη γλώσσα του σώματος, και στον τρόπο που μιλά και σκέφτεται κάποιος. Κάποιοι μάλιστα απ’ αυτούς έχουν την ικανότητα αφού δουν ένα βίντεο για λίγα δευτερόλεπτα, να παραθέσουν μέχρι και οκτώ χαρακτηριστικές λεπτομέρειες του ατόμου που είδαν.»

«Αν και πολλοί από μας μερικές φορές προσπαθούμε να ελέγξουμε τα συναισθήματά μας και να μην τ’ αφήσουμε να φανούν στο πρόσωπό μας, συχνά δεν το καταφέρνουμε. Κάποιοι μνς που είναι υπεύθυνοι για τις εκφραστικές κινήσεις του προσώπου δεν είναι συνειδητά ελέγξιμοι. Κάτι τέτοιο είναι πιο έντονο, όσο πιο έντονο είναι το συναίσθημα που νιώθει κάποιος. Αν το συναίσθημα είναι έντονο, θ’ αποτυπωθεί στο πρόσωπό έστω και για κλάσματα του δευτερολέπτου. Τα χαρισματικά άτομα έχουν την ικανότητα ν’ ανιχνεύουν τέτοιον είδους μικροεκφράσεις του προσώπου.»

«Σε πρώιμες έρευνές μας καταφέραμε να εντοπίσουμε κάποιες ομάδες ανθρώπων που συστηματικά ήταν καλύτεροι από το μέσο άνθρωπο στο να εντοπίζουν την εξαπάτηση. Η πλειοψηφία όμως των ομάδων αυτών, συμπεριλαμβανομένων και πρακτόρων του FBI, της CIA, δικηγόρων, φοιτητών και ψυχοθεραπευτών, είναι λίγο πιο πάνω από την επιλογή στην τύχη. Βέβαια, αναλύοντας προσεχτικά το κάθε βίντεο

που χρησιμοποιήσαμε στην έρευνα, μπορέσαμε ν’ απομονώσουμε αρκετά συμπεριφορικά στοιχεία που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως ενδείξεις εξαπάτησης, κάτι που οι περισσότεροι δεν έπραξαν.»

«Συνεργαζόμενοι με πράκτορες των Μυστικών Υπηρεσιών, αλλά και εκπαιδευτές των σωμάτων ασφαλείας (ενν.

των ΗΠΑ), καταφέραμε να μάθουμε πολλά για το πώς κάποιος μπορεί να χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά συμπεριφορικές ενδείξεις που σηματοδοτούν το ψεύδος. Επιπλέον, δημιουργήσαμε προγράμματα εκπαίδευσης, ώστε να βοηθήσουμε το προσωπικό να γίνει ικανότερο στο ζήτημα της ανίχνευσης του ψεύδους. Είμαστε πλέον σε θέση, μόνο με 20 λεπτά εκπαίδευσης, να βελτιώσουμε σημαντικά την ικανότητα κάποιου ν’ αναγνωρίζει τις μικροεκφράσεις που σχετίζονται με πολλά είδη ψεύδους.»

«Οι ενδείξεις της εξαπάτησης είναι τόσο συναισθηματικής, όσο και νοητικής φύσεως. Οι συναισθηματικές ενδείξεις κάνουν την εμφάνισή τους όταν κάποιος δεν είναι σε θέση να κρύψει απόλυτα αυτό που πραγματικά αισθάνεται. Όταν κάποιος λέει ψέματα έρχονται συνήθως στην επιφάνεια συναισθήματα όπως η αγωνία, αλλά μπορεί να παρουσιαστεί και το συναίσθημα της χαράς, όταν κάποιος καταφέρνει να πει ψέματα δίχως να γίνει αντιληπτός. Η ένδειξη της εξαπάτησης είναι η διαφοροποίηση που παρατηρείται μεταξύ αυτών που λέει κάποιος και αυτών που φαίνεται ότι αισθάνεται.»

«Όσον αφορά στις νοητικής φύσεως ενδείξεις, εκεί αναζητούμε ασυνέπειες στα λεγόμενα κάποιου. Όταν λέγονται ψέματα θα πρέπει να καταβληθεί επιπλέον νοητική προσπάθεια, ώστε τα δεδομένα να μην αντιφάσκουν. Επιπλέον, ο λόγος θα γίνει πιο αργός ή πιο διαστακτικός. Ο ψεύτης θα προσπαθήσει να δημιουργήσει μια αφήγηση με καλή ροή και στην προσπάθειά του αυτή ενδέχεται να χρησιμοποιήσει μία αταίριαστη φράση ή λέξη, να μπερδεύει στα λεγόμενά του ή να μην είναι αρκετά λεπτομερής σ’ αυτά που λέει. Η ασυνέπεια ή η αλλαγή στον τρόπο ομιλίας μας λέει ότι έχουμε να κάνουμε με κάτι παραπάνω από μια απλή αφήγηση, ότι κάτι συμβαίνει. Φυσικά, όλα τα παραπάνω δεν αποτελούν εγγύηση για το αν κάποιος ψεύδεται ή όχι, συνιστούν όμως σημαντικά στοιχεία για την ανίχνευση της εξαπάτησης.»

«Επιπλέον, θα πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη προσοχή και στις κινήσεις του σώματος, όπως οι κινήσεις των